

CELDÖMÖLKI HIRLAP

⇒POLITIKAI-TÁRSADALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP⇒

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celdömlök, gróf Széchenyi-utca 12.
Telefon: 55. Csehszám 17.258.

Feladó szerkesztő:
NAGY IMRE

Kiírókötési árak:
1 évre 6. 1/4 évre 3. 1/2 évre 1.50 P.
Megjelenik minden szombaton.

Vas vármegye közönségéhez! Magyar testvéreim!

Hívó szóval fordult ismét hozzátok a Főméltóságú Asszony és Szózatában a messze keleti arcvonalon küzdő magyar honvédek számára — akik szent kötelességet teljesítenek és akik távol a családi tűzhelytől védik otthonainkat és biztosítják számunkra a zavartalan életet — meleg téli ruhafélelét kért.

Kérő szava mindenkihez szól. Szólott elsősorban minden magyar anyához, hiveshez, asszonyhoz, leányhoz, hogy sziveikből vett aranyhídon — amely összeköti az itthonmaradtakat a kint harcoló hős honvédekkel — áramolják és özőnléjk a velük való szeretetteljes testvéri együttérzés látható megnyilvánulásai, a meleg téli holmi.

Magyar Testvéreim! Behívót!

kaptunk valamennyien a Főméltóságú Asszonytól a téli ruha adakozás hazafias kötelességének teljesítésére. Adjunk minél többet! Tegyük igaz lelkesedéssel eleget a Főméltóságú Asszony felhívásának. A gyűjtést augusztus 25-től szeptember 5-ig a leventeparancsnokságok a közigazgatási hatóságokkal és a társadalmi szervezetekkel együttesen fogják eszközölni.

Bizton hiszem és tudom, hogy Vas vármegye hazafias és minden oldalra kész közönsége az első sorban lesz az adakozásnál, a magyarok Istenre, bizton hisszük, megsegíti Hazánkat és megéld minden adakozót.

Hazafias köszöntéssel:
vitéz **SZÜCS ISTVÁN**
Vas vármegye főispánja

MAGYAR VAGYOK! MAGYARNAK SZÜLETTEM!

Írta: Bálint György, mendei plébános.

Magyar vagyok! Magyarok születtem! Ez az istentől kapott egyik legnagyobb ajándékomb. Apám, anyám, nagypám, nagynyám mind két ágon az önmagyar fődob és vére gyökereze. És a fűt égeti a bensőmet! Ez a fajtamal szentebb, lobog a szememben. És a fűt viti a Krisztus oltára elé is mert általam, éreztem, hogy kevés a magyar pap. Kévsz aki égeti az a fajtáját fajtogó láng! Aki érezte, akinek ügyveletit zubbassza a gyótdob: Krisztushoz vinni, megmeneni, bodogás és nagygy tenni ezt az árva magyar népet!

Krisztus — és a magyarság! Sokan, ha már leiszereletől hallanták, szónok beretőlől szímlátónak. Nagyon resteltem, hogy több köztudottan minden magyarról megmondható a megvan és a pogánygy jelszavainál akar agygodni. Pedig én is a pápa tisztos, hivalló katolikus vagyok, aki egy életet tennem a reverendáms! Magam is a legnagyobb hályissal olvasom a Mű

Brenndene Sorge pápai enciklikát. Megértem és igazat adtam. De ott szó sincs arról, smiről ezek a betűk ellenségek csevegnek!

As egyház mindig tanította a hazafiasról. Szent és eszményienek állította Krisztus könyvével megszentelt érzelmek! Oltára lőő szellemiségek! Ez természetes is. As ilyen, aki a természetet alkotja, aki a természetet alkotja, az ember megfoghatatlanul halja edényje megfoghatatlanul is! A vendor-felcsát lőbbetér kilométeres óceán-n kereszmi visszavonás az elhagyott lésessze, aki az ember számára a IV. parancsolatban a teremő szőlőtől vér jogos a gyermekkel a megszentelt család élet megébebe ágyazza, az ilyen kedvesen neki és saját elgondolással járja érvényesümben, ha és minden was nacio előtt és fölött eszoatásban és egész szírem minden szíreletével csungok az én magyar fajtamom és magyar veremem!

Ne ottassanak itt hat ki semmiféle kerécsényi jelszó cegéte smit bennőket, mert tudomom! Magyarországon még senki se akuti, aki

a biológiai vagy szellemi értelemben vett vért az ilyen helybe akarat állítani! Tudommal még nem akadt olyan barbár Magyarországon, aki ezt állította volna, hogy a nem magyar ember az nem ember, az más specielhez, az más genushoz tartoznék! De igenis valljuk és bír-eljük, hogy az emberiség közös lejtája és közös eredeite mellett van szellemi átláthatóság, mely generációkon keresztül a közös családi együtlés által, mint nemzeti tulajdonosság, mint a közös vérségi kapcsolatok vetülete és sugárzása él és nem csak egy közös nyelvben és ruhában, nem csak közös föld-birtoklásban, de valamiféle formában közös szellemi szintézisben is megnyilvánul! Van tehát ruszin nyelvség, ruszin nyelv és ruszin mentalitás! Van tót, van sváb és francia! Van tehát egy jellegzetes magyar vérségi kapcsolatból eredő magyar népesség is, mely kifejezést jut nyelvében, gondolatában, — jelemutatókban és egy egészen jellegzetes magyar életben!

Ma különösen szükséges ezt a magyarságot hangsúlyozni! A Gondviselés a magyar a germán és szlavenger közébe tette. Ez a ki-egyesülők, békét hozó szerepe a jövő Europa kialakulásában igen fontos. A jövőnk, a fennmaradásunk függ attól, hogy a Duna-medencében egy öntudatos és lelkesülő magyar ság állja a várat! Egy öntudatos magyarság, melynek legteljesebb polgárait is átjárja a magyar-agos tartozásának érzése, átjárja a magyar múlt története, átjárja az idejét elől! Vörösmarty Szózatá: A nagy világon kívül minden számdob hely!

Ma, amikor országgyűléseink a meghatalomított temetőfőnök általól olvasnak le, amikor egy magyar lelkes győlelethez lőböző világ hasznáves utalmában lőzál-vassal, lőzáltak a magyarságot, amikor e világhabórú egy modern és tervezés-ellen gondoltó nagy áttelepítéses neprandorás utját nyílja meg — kioldhatatlan szűkség van arra, hogy itt, Magyarországon mindenütt szant valljon és magyar legyen! Indeményesen kell ezt az alet és a négyasszades Habsburg-uralom alatt tervezésben elnyomott, megölt magyar öntudatú és magyar szellemiségű lapirállítón! Bietre lekvá maradt és e tisztoni halálmezőben ér redi! Ezt a fegyelmezet, mint drága kincsünket, védeni kell és visszahozni ide a Szent Istvánok, Lászlók, III. Bélaék és Hunyadi Mátyások magyar űnézetét!

Mi csináljunk tehát és hogyan csináljuk?

Magyarok kezébe jutnassuk a

Vitéz Nagybanyal Horthy István

Magyarország Kormányzó-helyettese, vitéz nagybanyal Horthy Miklósnak, Magyar ország Kormányzójának fia, István király napjának hajnalán, hős barát balt a keleti fronton.

A legnagyobb áldásokat hozta meg ezzel magyar népért. Mert a vérdíjazat mellett, az élet feláldozása mellett minden más áldozat el tőrpül.

A legmagyarság véres történelmében is példát állító áldozat biztositása a magyarság jobb boldogabb-jövőkén.

As egész magyarság egyetlen családunk győztes fia! Kormányzóhelyettesnek hősi halált.

Pédája bevétekt minden magyar fiatalnak a lőbéké.

S el nem halványuló nyomonok hogy minden magyar ember szívében.

A hazáért semmi sem lehet drága.
Jövőkénk felett ezért nem eshetünk kétségbe.
Né a legdramatikusan iródtató is.
As O esztársai kiomlott vérén nyar váltástól Magyarországra.

magyar földet. Senki, bármilyen nagy birtoklása is, aki, ha nem vallja magát szászasszades magyarok, attól a földet irgalomlansan el kell venni! Meghízni, de elvenni! Itt nem szabad megeludulni! Ezért a földért magyarok véretek, itt mindig piros fehére szőlő lobog lengett! Aki itt mást akar lengett, az csak célel lehet Magyarországon! Ezt követeli a magyar történelem! Ezt követi Szent Korona fősége — a magyar vér joga!

Magyarországon vezetőlenszempit csak szászasszades magyar ember vihessen. A régi Habsburg uralom alatt fordított viszony volt. Az a világ elmúlt. Ma/lon el a szellem is

3
As iko/ók a magyar szellemiség végvárai! Azok magyar tempomok! Ha orvosi vizsgálat kell a házassághoz, akkor szellemi orvosi vizsgadotise, hogy ki lőpneti át az iko/ók haterőjait! A legszigorúbb-

Ára 12 fillér.

ban ellenőrizni és állandóan felbí-
vázgálni a tanítókat, tanárokat műkö-
désük feladatai a katedrálján más-
márré, mint magyar — annak
hasznátokra órák helyett elkelnek
a diplomájára!

4

Az új propagandaminisztériumnak
meg kellene szerveznie egy lelkés-
magyar társaságot, mely állása egy
papból, egy tanárból, egy színmű-
ből és pár zenészből. A regősök
mintájára jönnék az országok. Fel-
váltva. Nem színelőadásokat, nem
cirkuszi mutatványokat, hanem mint
komoly állami funkcionáriusok, hi-
vatalos állampolgárok mellett a min-
den politikai pártot felváltva, gyű-
lenek össze egy-egy este a magy-
ar község népe és két komoly
(a pap és tanár előadását a magyar
irodalom vagy irodalom köréből,
a kísérő személyzet illusztrálói).
Mindem faluban egy vagy két népi
előítéletnek legyen jegyzéküknek.
Előítélet kapnak! Előre bejelente-
a hivatalos szervek gondoskodna-
nak mindenről. A pap és tanár esig
előítélet a faluban és his azok által
felvilágosított végrehajtás... Bajokai,
panaszok! Vajna fel... és az
illetékesnek előítélettel a társasá-
ról számolhatna!

Ezeket a személyeket ne állandó-
sítsák! Felváltva! Egy egy hónapos
túrára önként jelentkezőkből kell
hívogatni! Erre áldorai kellene az
országok! Megérné az áldorait!

6

Magyar népirodalom kell terem-
tlen! Tönlének el a detektív regé-
nyek! Az összes magyar írógárdát
beállítsa az ösmagyar szellemiség
szolgálatába! De Krisztusi alapon!
Jelentésk meg az ösmagyar népi!
A magyar irodalom gyönyörű lap-
ját. Az állam nyomassa his órái
népkiadásban a magyar klassziku-
sok munkáit. Miért nincs órái Jókai-
jai? Órái Gárdonyi? Mik-
száth? ... sít. Sínle megfordít
az ember lelke, ha ebből a ma
perfid, romlott és magyaros színi
elvezetett, zsidó jampicak által ki-
teremtett világból egy jó régi regény
által visszazárhat ősszpáni korába...
Állítsunk minden faluba népiönny-
váltó! Ássák az írások, akik igaz
magyar szellemet sugároznak, az
állam harcolja fel! A minisztériumok-
ban válogassák meg azokat, akik
ezeket a legzsebb törvény, ha a vég-
rehajtás szervei! Hivatalos
magyarok inéssák ezeket!

6

Nem elég, hogy a muzik a né-
vüket megismerjük! A muzik is
legyen a magyar nemzet temploma!
Mint a színház! Nincs színházunk
és elég volt már a könyvtárunk és
lengye darabokból! Tessék magyar
történelmet csinálni moziban! Lá-
ssuk ott Zolán futóúrat... az Egri
Calligantót... a Fehete völgyeket
két... Toldi... Toldi szerelmét...
sít. Egy korszerű komoly proble-
mának megjelenítése meg állati
szemponból is haszon! Mit keres-
tek a muzsok egy Jud Süss...
egy Dr. Kovács előadásából...
amiben a szellemi létet kifejezték!
Gyönyörű munkaterve ez is a
propagandaminisztérium!

7

Es mit álljon a magyar rádió-
ról? Ami minden perciben meg-
szólal nem csak a nagyvárosok,
és az elhagyott kis magyar falvak
muszáthírnyelvére hazába is... Rá-
dión... mely órák magyar nyelven
és magyar stílyból, magyarokhoz
beszél... Micsoda hatalom ez a

rádión! Micsoda erő a magyar pro-
pagandaminisztérium kezében! A rádió
bemondóitól kezdve a szereplő
legnagyobb tudósig legyen ott min-
den magyar! A magyar föld szre-
telét szorgozza, a magyar történel-
met lapozza... a magyar életet je-
lentése zenében, nótában, komoly
előadásban!

Megvittuk már és könyökünkön
lén his sokszor az a pillanatsíva!
Mindig csak tudotok, mindig csak
művészek, mindig csak pesti embe-
rek szerepelnek... mindig csak pesti
templomok szószéleitől hangzik a
hangszóró és a zenészből!

Vissza a magyar szellemiség ó-
váratok: a magyar falvak! A rá-
dión is! Tessék kiemenni falura
és onnan közvetíteni! Egy falu-
si t'pomból nyomjel... a
nép gyönyörű jellegzetes énekeit.
Azán az se biztos, hogy a felasi
pap nem tud úgy beszélni, mint a
budapesti hittanár... Talán még
jobb is! Csak szerény és pincis,
aki „tollfogással” Tessék mindig
más és más községekből közvetíteni
a vasárnap elősít! A rádió rendez-
zen magyar nópokat! Óssza be az
országok és előre kérje fel a kö-
zségeket, hogy rendezzék meg! Bol-
dogan vállalja minden község! Nép-
önnepélyi, falusi zenét, nótát, táncot,
sít...

Ma is ezt kell állítsunk és az
élet állítsa ezt velünk, hogy a
magyar élet a magyar faluban le-
het megvalósítani! Törvényekké is
ezt eddossák! A képviseletében mi-
nisztérium érni becsenek. A fiatal
tudósaink találtsák fel a kurtaják és
tanulmányozzák az által!

Cégled... a legmagyább váro-
sok egyike Kossuth népe lakja, 40
ezer ember... patinás házakban, és
magyar telepés... Város, de mégis
ott egy minden utcájában, minden
házában a magyar falvak min-
den szépsége és tulajdonága...
A beszédtörténeti kért kielepíteni
és akkor százszázalékos magyar le-
vegőt kapunk! A csemői dombok...
a budai szőlők... a kőrösi és szreli
határmenti nagy tanyák világa éi ott.
Caengő, jóltú ösmagyar beszédet
hallasz ott a piacokon és megfordít
a lélek, ha köréjük találás... Jelképe
a város a magyar falvak és a
magyar életnek! Tízsz magyarok
tanfájás, akik először robbogtak mint
tízsz huszárk Kossuth „apák”! Jo-
bogója áll a cegledi nagy piacér-
től... példát mutató a nemzetnek!

Aldottak legyenek azok, akik ezt
a földből sugárzó szent magyar
lelket ma is megértik és egy életet
tettek az oldára!

Akik nem hasonlóséssából, nem
hiúságból nem uraimi gyűből, ha
nem verüknek, egyvelellének paran-
csoló szavára állítsanak és szolga-
nlatában egy köteleességét, egy
programot ismételnek, rázódjukra,
mint irányelvet, négy szót írnak:
„Magyar vagyok. Magyarok szol-
galtam!”

— IRTESÍTÉS. Közbiré tessék az
előjáróság, hogy a buszgyorsított
egyentesebbé óhajtva tenni elren-
dít, hogy buszparancsok husz laká-
sán fogyasztások kiszolgálhatni nem
szűd.ó, továbbá, hogy a buszparanc-
sok az asszisztentéitől husz kötele-
ségeket! A fogyasztó kötele minden
estében állítsa a buszparancs jegyzé-
két, mely jegyzék fel fogja tüntetni
azt, hogy kiknek mikor és mennyi
busz szolgáltatást! A buszparancsok
felteik háza ára, hogy árdokola-
lathin mennyiségű husz senkinek is
De szolgáltatásnak. Eljáróság.

Finn példa:

Egy huszmillió kulturális alapítvány megalapítása

Egy nemzet életében történelmi
fűtárból husz é-c-upán néhány
pillanatot jelelt. De az emberek: a-
mára, akik ebben az időben éltek,
minden év és minden nap mely je-
lentőségű, a feladatok pedig, me-
lyeket megődoáltak, nagyonlós-
ságnak. Így a kis finn nemzet történe-
tében is. A finn önállóság huszadik
évében korszakalkotó epizódot je-
lentett annak a felhívásnak a meg-
jelenése, melyet a nemzet legna-
gyobbjai intéztek a finn néphez egy
kulturális alapítvány létesítésére. Ez a
rövid, átható szavakkal megfogalmazott
felhívás a finn tudomány,
művészet és irodalom rendelkezé-
sére avart gyűlöni egy hatalmas
alapítvány, hogy eznek a terüle-
teknek minden életét megvilágítsák.
A meglehetősen fiatal állam ak-
koriban annyira társerebb volt a
nagy beruházásokkal, hogy az alapít-
vány támogatása a kormány ré-
széről teljesen lehetetlennek látszott.
Az állampárt az egészen szoro-
san veit élfonolosságnak kiadósok
tejjelen leközlötték. Így a gyűlés,
hogy a szükséges lókt előteremisse,
csak a magánemberek zerebére szol-
gált.

A bizottság tudta, hogy egy
ilyen intézmény célja csak akkor
valósítható meg, ha az alapítvány
szájpóteke egészen hatalmas összeg
Ézért kikötötték, hogy a gyűlést
mind addig folytatják, míg legelőbb
tízmillió finn márka nem gyűl össze.
Egyen értelemben kezdtek meg a
gyűlést és az eredmény elkepesztő
volt. Egy év múlva a gyűjtés ered-
ménye éppen az előírány: ott ösz-
szeg kétszerese — huszmillió már-
ka emelkedett.

Az egész gyűlést a népi állásúnak
lelkesezőre mellett zajlott le. Min-
denki megértette a nemzeti alapít-
vány jelentőségét. Az emberek egy-
éreztek, az állam önállóságának
büszkesége évfordulóját azán önnep-
lik meg a legjobban, ha annyit ad-
nak össze, amennyit csak teik öltök.
Tudták hogy illerétek és márikák a
nemzetet erősítik.

Kisváltópénzek, hatalmas összegek,
állandó támogatások, évjárások
indultak az új alapítvány felé. A
világhíres finn vállalkozások és tár-
saságok elküldték hátszámjegyű
csékkéjüket és névtelenül küldték
szászeteiket.

A kis Finnország, melyek mű-
vészei tudosai és a tudós, mint Kompa-
pa, Weiland, Sibeius, Anttonen,
Sillanpää, Sarinen, az egész em-
beriség számára adnak értékeket,
még sok talentumot rejtettek, akik-
nek pályáit támogatni fogja az új
alapítvány. Különösen azokra a mű-
vészekre gondunk, akik pályájuk
anyagi természetű nehézségeivel se-
bogyon sem tudnak megbarácsolni.

A rekon népek kultúrája

A kulturálispítvány összlendijét
ennek az évrnek a Kalevalaepanapján
összlották ki hermászator. A legpa-
gassabb összegekkel künteltek
sorában két nagy nevet találunk,
két tudóst — a turkui egyetemről:
Uuo Harva és Yrjö Wärdö professzorok.

Uuo Harva minden, csak nem a
százaz tudós típusa. Barátságos,

csendes és kedélyes ember. Szak-
mája a finn népekkel rokon népek
kultúrája. Az iskolában még nem
foglalkozott ezzel a kérdéssel. Kö-
teményeket írt akkor és a legúj-
ségeiben és a festészet után érdek-
lődtől. Amint azonban az egyetem-
re jött, és Westermack professzor
előadásait hallgatta, döntő elhatáro-
zás szölelt benne. Emlő kezdte
egész életét utazásokkal töltöti.
Erdémei egy nem könyvek mellett,
hanem úton gyűlnék össze. Össze-
össze és Szibérián nagy folyói el-
határozott nagy határok felétek is,
különösen a Volga, Káspói-tójai leg-
nagyobb része és folyó mentén ve-
zeték őt a rokon népek nyomában.
Különösen szívesen bejárta barát
körének az osztályokból, akik csak-
korban éneket, vitétek magukra a
folyóval. Gyakran végig utazta
Jeniszeyt és mellékfolyóinak partjait,
forrástól a tóparósig. Ezen a kőny-
nyen alk foglalkozott emberekkel.
A jójakönlők, akiket szintén felke-
resett, különös élményben volt része.
Ez a kis népörzs, jennek és meg-
gyakor egyet foggyó, egyre pusztuló
közönség mellett messze az ázsiai népi-
körökben. Nagyon elleneszen fogda-
zó az idegeneket. Sok időt tel el,
míg megtudta nyerni a bizalmukat.
Már azt hitte, nyugodtan dolgozhat
közlők, amikor, tavasz végén egy
váratlan hóvihar érte őket. Évfűzés
óta nem volt ilyen erős viharar. A
falú vénei tanácskozásra gyűlést
össze. A dólog vége az lett, hogy
Harva professor önbűnösnek mon-
dák ki a vihar felidésében, mint-
hogy nem mutatol be az itelenek
közönség ádozólat. A lehető leggyo-
sabban el kellett utaznia.

A professzor felesége, Elin Harva,
természetjáró. Gyakran és sokat
segít férje munkájában. Hívesének
értékes segítése lehetővé teszi a
professzor számára, hogy érdekes
munkáján kívül más kultúrterüle-
teken is működjen. A város kultúr-
térben tevékeny részt vállalt amellett,
hogy szakmáját is tovább ósszít.
A munkásságát igazgatócsái
tergja és a turkui színház aligazgatója.

A világhírű csillagász

A másik megalapítóval, Yrjö
Wärdö életét a munkássága után
még érdekesebb. Ö csillagász. Ha
ma szféránkban a világhírű, alig le-
talánk ebben a tudományban hoz-
zás hasonlított tudóst.

Az emberek általában nem is
gondolnak arra, hogy a csillagászok
éleji éret énekek az valódi életük
élete kezdődik, amikor távszöveket él-
től állnak. Így el Wärdö professzor is,
aki nappal asztronómiát és fizikát
tanít a turkui egyetemen, élejt
pedig kutatásban dolgozik. Főtré-
lete a kis bogycok felidésére és
ebben olyan nagy-eredményeket ér-
től, amihet foglaltok még csak a
magyar kultúrások produkátak az
egész világon. Optikai intézetében
rengetek fűg, üveg és gyémántle-
csok, kúntelközöltek és ezer más
műszer dícsert a professzor alkotó-
készségeit, aki azonosítók egy elő-
rendű csillagász, a világ jelenlegi
első távszövekműködője. A legtré-
sőbb observatóriumok számára ő
beszélte a legkétegyesőbb műszere-

ket. Háromszázötven felledezeit kibolygóval ól tarja most a csillaggyász világrekordot és üstököse a lelkölönösb, amit valaha felledezek. A magyar csillagászokkal barátk munkabizottságot tart fenn, mely annyira menti a legutóbbi időben, hogy egy asjt találmány műszerét, a csillagfényképezés terén forradalmat jelentő fényké-fényké-pozőgép-kombinációt jóformán ajánldéppen ajánlotta fel a svábhgyi obszervatóriumnak.

Leány, Marja, ludománys munkáján is segít neki. Ő is asztro-nómusnak készült az egyetemén. Még ha nem is lesz belőle tudós, jobbkéze és időgőze segítségével ajánk. Néha a professzornak is segít a számítások elvégzésénél. Nincs jobb munkaező a nőknél, — mondja a pressoor — mert türelmesek.

Mindkét tudós a kapot őstőlönök-nem szórakozásba barména fel, hanem irodalomszert. Ludománys letezeretéseket egészítették ki. Né hány éves működése alatt a kultúr-alapítvány a tehetségek egész so-rának biztosítói fejlődést továbbha-ladást és kibontakozást. Akadémiká-nál is többet ér a megistat-ló jutalom, mely egyenesen a nem-zet kezéből kerül az arra érdeme-tekhez. Sok nemzel példát vehetne ektelenbein a finnekül.

ELADÓ 2200 négyzetöldöt szatót 3 his lakás isállóval együtt. Cím a kiadóban.

ELADÓ a cselekedjök határban 5180 négyzetöldöt szatótöldöt egy da-rabbal Erdéköldön lehet Cselekedj-öldön a Tarulnyomda könyvek-reszkésében.

IRODALOM

József Attila.

A mult világháború utáni magyar irodalom egyik legnagyobb kotteje, ete-ben a munkásság költőinek tartol-ték, fogyas határa óta tartuk: ő az oszmánygyász. Alatti verse meghalé emétkés nehez soraban éli edesny-jára:

ANYAM.

A bögrét két kézbe fogta, úgy eszelefé egy vasárnap cásnében elmosolyodott s üt egy kicsit a fethalmjában.

Kis lóbaszkában hazahozta kegyelmeseköl vassorját, lefeküldün és eltúndám, hogy ök ágész fazekek esznek.

Anyám volt, apró, kerdn meghalt, mert a mosónők korán natnak, a cipetelőit rezakét lábuk és fejük fáj a vasalásól

S mert hegyvidékek ott a szenny-nyel

Idegnyugtól fetholdjék, a gőz s levegőváltozusal a mosónőnek ott a padlás.

Látom megall a vasalóval. Tiszteleg-temmel is írt megörte, mindig keskenyebb lett gondojátok meg prolekarok.

A mosdóit kicsit meggyőzött, én nem tudom, hogy ifju asztöny dímban lizata köntny hordott, a postás olyankor köszönt neki.

Elvasson Tóth Károli Könyvtárányvartáról!

A leventeintézmény mintalétezmény!

Lapunk olvasói a napilapokból is értesülhettek a Szabad-kán nemrég lezajlott levente-parancsnokitanfolyamról. Részi-velet ezen lapunk munkatársai, Sziiz Rezső elkészis is. Megkér-deztük tapasztalatai felől, így többek közt arról is, miért volt szükség arra a sok tanfolyamra, amit a nyár folyamán az ország minden területén rendeztek?

Ennek több oka volt — mon-dotta válaszában. — Egyrészt a haborus helyzetel megcsap-pant az oktatók száma a be-hívások miatt. De ettől függet-lenül is rendezni kellett volna tanfolyamokat, mert a honvé-delmi törvény előírja, hogy min-den leventeoktatónak el kell végeznie a csapatparancsnoki tanfolyamot, még akkor is, ha már 10 éve oktat, vagy ha tör-ténetesen tartalékos százados vagy főhadnagy is. Volt is kö-zöttünk igen sok tartalékos had-nagy, de akadt nem is egy főhadnagy és százados is. Más-ik oka pedig magában a le-venteintézmény célkitűzésében rejlik. A leventeintézmény egyike az ország legnagyobb, ugys mondhattam, legranziozusabb intézményeinek. Sajnos, bevo-nulásom előtt en is csak sejt-tem, de alapjában véve fog-lalmam sem volt ennek az intézménynek a nagyszerűsége-ről. A tanfolyam éppen ezen a teren jelentett döntő élményt a számomra. Nem a katonás élet, a fegyverforgatás, a csatár-kiképzés, az alaki és lótképzés, nem is az elméleti oktatás, még csak nem is a reggel 5-től este 11-ig való állandónan mondható munka, ami hájszának is beil-lett, hanem magának a levente-intézmény nagyszerűségének a megismerése.

Miben áll az intézmény nagy-szerűsége? Abban, hogy a gyermek az öntudatos szellemi fogékonyság kezdetétől kezdve a férfivá érés-ig, tehát 12 éves kortól kezdve 23-ig, sőt ha katonai szolgál-atra be nem vonul, még-azon is túl, olyan egységes nevelés-ten részesül, melynek célja az, hogy az ifjúságot a hagyomány-os magyar katonai érények-vel való nevelés útján a haza védelmének magasztos felada-taira testben és lélekben elő-készítse. Ennek jelentőségét azonban csak az érezheti át, aki minden szónak ismeri a tartal-mát. Mit jelentenek a hagyományos katonai érények, mit jelent a haza védelmére való készülés modern értelemben, mit jelent a testi nevelés — csak egyet hadd emeljek ki itt: 12 évtől 23 évig kötelező és in-gyenes orvosi vizsgálat és fel-

ügyelet van, mit jelent a szel-lemi nevelés, milyen nemcsak a valláserkölosi nevelés van benn, hanem a magyar népb-hagyományok ismerete csakugy, mint a történelem, a gazdasági élet, a jogi élet közérdeklő vo-natkozásai, az eredeti népdalok és katonadalok tanítása stb.stb. Hogy mily apró részletekig ki-dolgozott anyagall állunk szem-ben, mutatja pl. az, hogy a ma divatos utcai slágerdalok, kato-naslágerek s általában minden aszfalköltészetel termék, amicsak a magyar lélek bomlasztására s ellenálló érejenek csökkentésére jó, tanítása és éneklése le van tiltva.

S meg is felel a leventeintézmény ennek a hivatásnak a gyakorlatban is?

Efelel a honvédelmi minisz-teriumból kiküldött magasrangú tisztsek sem ringatják tévhitben magukat. A tanfolyamon arra is rámutatnak, hogy a levente-nevelésnek csak szées látókört, alapos és sokoldalú műveltség-gel, mely magyar fajj öntudat-lal rendelkező oktatók lehetnek eleget. Rosszul aszimilált jött-magyarok, továbbá azok, kiknek nuveltsége nem terjed tovább a katonaslágereknél, még ocska antiszemizmust puffogató kloakadaloknál, kétértelmű vic-cekknél, nem lehetnek becsületes oktatók, mert nem tudnak elvet-tenni annak a magas követel-ménynek anit ma már a le-vente intézmény elvár az ok-tatóktól és parancsnoktól.

— Odafent hogy látják az intézményt?

— Az intézményt nemcsak odafent látják életrevalónak, hanem annak látja lent is mind-enki, aki megismeri. Látják az intézményben élő egyes ember hibáit, de mihielyt jobbat tudnak helyébe állítani, azonnal leváltják. S így is van helyesen. A leventeintézményről merem állítani, hogy külön a német ifjúságit; vagy a horvát usztasa nevelésén is. Csak valóban kép-zeti, erkölcsileg feddhetetlen, művelti, katonás vezetők kel-lenek lent is. Mert a felső veze-tésre nyugodtan mondhatjuk, hogy mintaszerű. S teljesen igazuk van akkor, amikor ki-jelentik, hogy a leventeintézmény kinőt a gyermekcipőből, s nincs joga senkinek sem holmi köny-nyen félvállról vehető proletár-intézménynek tekinteni. A ma-gam részéről csak hálás lehetek azért, hogy erre a tanfolyamra elvezényeltek, mert ha ez az ország megújulhat lélekben, szellemben, gondolkodásban is az anyagiak mellett, látásom szerint csak a leventeintézményen keresztül ujjhat meg.

Ebből a nyilatkozatból is ki-derül tehát, hogy azok a hibák, amiket általában a leventeint-

tézmény rovására szoktak fel-hozni, nem az intézmény hibái, hanem az esetleges rossz első vezetése és végrehajtásé. Mind-nyájan örülhetünk a levente-mozgalom hatalmas fejlődésé-nek s nincs messze az idő, mikor a magyar társadalom minden egyes tagja megkülön-böztetett tisztelettel fog felnézni erre a nagy jövőre hivatott in-tézményre. L.Gy.

**Levél
Kozák Ferenczhez!**

KEDVES IGAZGATÓ URAM!
Még stúk emlékeztetmben van nek azok a remeköl sikerül viddki utak, melyekok során a sárvári Dalogesyület az igazi magyar népmoza gyönyögszemével jeltte Amulnasa Sárvár vidékének keső-ségét.

A kőcsnagét könnyű volt albó-vólni, hisz olyan aszépágeket tárt fel a vgyekeser által leguotó ur vezetés alatt, amiket egyrészt egy időben érdeku kulturpolitika, má-részt a tehetségtelen műdalgyárosok évtizedeken át szúrtak előli, hogy magyar érzést és éntudón sose elizést teljes mértékben lerombolják. A vezetés alatt álló vgyekeser te-hát óriási fontosságu munkát, egy-nyesen missziót vállalt maguk akkor, amikor a magyar köztudón a sárvári járásban vissza akarta hó-dítani a művészi magyar a épségek számára, az igazán értékes, mű-vészi magyar nép és művésnei alkotások bemutatásává. Igazoltó arat, mint a vgyekeser karnagját nem barména az, ha egy félrány-vál, magyartalan isténeli rendel-kező közepesitny nem tudja teljes mértékben megállítani munkájának jelentőségét. Szóvaljelen stégettel az, hogy akik valóban értenek a kérdéshoz, áránmal adóváltók munkáját és a vezetés alatt álló vgyekeser teljesítményét. Hogy az ország legkiválóbb zeneés óváni, zeneadapgyóstjai, legnagyobb ének-együttesének és zenekarainak ki-tűnő vezetői ugyanassan a vonalon dolgoznak, mint igazgató ur vgyekesera. Es önmagában is a leg-teljesebb stégettel nyujtja.

A meghódott sárvári Vgyekes-ker azonban addig csak taln szerepelt. Halyn is volt es az el-gondolás, mert a falu jobban meg-örül minden poigrandása melléit is magyar léleset és érzést. Est az ut felolyteti nek a kőváltók évdában is, de én meg is arra ké-rnem igazgató urat, vagy kezdő a zenei nevelés franyitását Sárváran is. Az utolsó hetekben átannulmá-nyoztam a magyar zenei élet stime minden megnyilvánulásá. Milyen munka folyik Marosvásárhelyöl Köcsgeig, Ujvidéktől Kispastig, Pozsonyól Kolozsvárig, Sopronól Szarospatakg, Debrecenöl Gaurgöl, Pécsöl Szeembathajig, Gárcetöl Mőszig, a Radóitól az országés Dalogesyerüléig stb.stb. Akármer-re tekintek, azóta is a mindenütt megújuló zenei élet jeleit látom magam előtt. Es indit engem arra, hogy soraimmal a nyilvánosság előtt keressem fel a kerjem mag arra, hogy az óráitól kezdve stas szerést annak, hogy

Sárvárról legálalbb haviönna egy-szer nyilvános népdal órárt tart-som a vezetés alatt álló ve-

